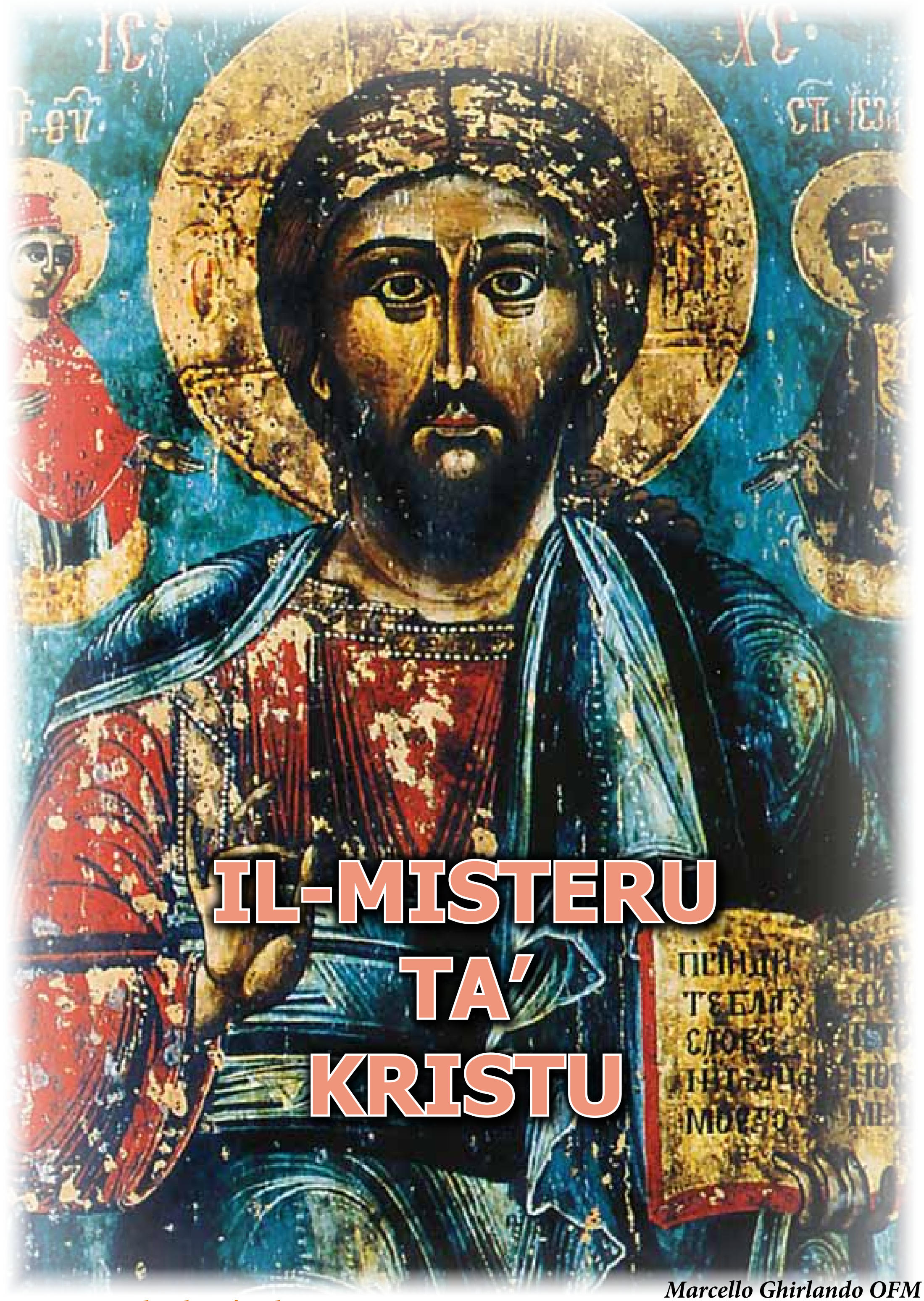

IL-MISTERU TA' KRISTU

Marcello Ghirlando OFM

L-Innu Kristoloġiku ta' Kolossin 1, 15-20

Hu x-xbieha ta' Alla li ma jidhirx,
il-kbir fost il-ħlejjaq kollha;
għax fih kien maħluq kollox, fis-sema u fl-art,
dak kollu li jidher u dak kollu li ma jidhirx,

Troni u Ħakmiet, Prinċipati u Setgħat.
Kollox bih u għalih kien maħluq,
hu li hu qabel kollox,
u kollox fih qiegħed iżomm.
Hu r-Ras tal-Ġisem, li hu l-Knisja.
hu li hu l-bidu,
il-kbir li qam mill-imwiet,
sabiex ikun hu l-ewwel f'kollox.
Hekk Alla għoġbu li tgħammar fih il-milja kollha;
Bih Alla għoġbu jerġa' jħabbeb kollox miegħu; bid-demm tiegħu, imxerred fuq is-salib, ġab is-sliem permezz tiegħu fis-sema u fl-art.

Meta nieħdu f'idejna din is-silta mal-ewwel nindunaw li għandna innu ieħor li jagħti qima lil Kristu b'diversi titli. Dan jidher ċar, fost affarijiet oħra, mir-ritmu, mill-użu tal-vokabularju partikolari u l-użu tal-paralleliżmu. L-innu huwa mlaqqam fil-kuntest ta' Kolossin 1, 9-23 u għalhekk nistgħu ngħidu li huwa jaqsam mill-karatteristika ta' tħeġġiġa li nsibu f'din is-silta partikolari. Hija silta li ssib it-tema tagħha fit-tħeġġiġa sħiħa li sservi bħala kwadru ta' l-innu Kristoloġiku. "Għalhekk aħna wkoll, mindu smajna bikom, ma hedejniex nitolbu għalikom, u nibqgħu nitolbu li tagħrfu sewwa r-rieda ta' Alla bl-għerf kollu u d-dehen spiritwali. Hekk tkunu tistgħu tgħixu sewwa kif jixraq lill-Mulej u togħġbuh f'kollox bil-frott ta' kull opra tajba, u tikbru fl-għarfien ta' Alla, titwettqu bil-qawwa kollha li tiġi mill-qawwa tal-glorja tiegħu, biex tkunu tifilħu ġġarrbu kollox bis-sabar. Ifirħu u roddu ħajr lill-Missier, li għamilkom denji li tissieħbu fil-wirt tal-qaddisin fis-saltna tad-dawl. Ħelisna mill-ħakma tad-dlam, u daħħalna fis-saltna ta' Ibnu l-maħbub, li bih għandna l-fidwa, il-maħfra tad-dnubiet....(1, 9-14)....Intom ukoll kontu 'l bogħod minn Alla u għedewwa tiegħu minħabba l-ħażen ta' ħsibijietkom u għemilkom; imma issa sirtu ħbieb tiegħu permezz tal-mewt ta' Ibnu mogħti għall-mewt skont il-ġisem, biex dan iressaqkom quddiemu qaddisa, safja u bla għajb, kemm-il darba intom iżżommu sħaħ fil-fidi; sodi bla ma titħarrku mit-tama ta' l-Evanġelju li intom smajtu, u li tħabbar lill-ħlejjaq kollha taħt is-smewwiet , u li tiegħu jien, Pawlu, sirt ministru" (1, 21-23). F'dal-kuntest ta' tħeġġiġa, nistgħu ngħidu wkoll li l-innu huwa wkoll żvilupp Kristoloġiku ta' 1, 14: "li bih għandna l-fidwa, il-maħfra tad-dnubiet".

... għax fih kien maħluq kollox, fis-sema u fl-art

Dan l-innu Kristoloġiku jista' jinqasam fi tliet partijiet prinċipali:

A. Kristu, Xbieha ta' Alla u l-kbir fost il-ħlejjaq kollha

1. Vers 15: Hu x-xbieha ta' Alla li ma jidhirx, il-kbir fost il-ħlejjaq kollha;
2. Vers 16: għax fih kien maħluq kollox, fis-sema u fl-art, dak kollu li jidher u dak kollu li ma jidhirx, Troni u Ħakmiet, Prinċipati u Setgħat.

B. Il-primat ta' Kristu

1. Vers 17.a: Kollox bih u għalih kien maħluq.
2. Vers 17.b: Hu li hu qabel kollox u kollox Fih qiegħed iżomm.
3. Vers 18: Hu r-Ras tal-Ġisem, li hu l-Knisja

C. Kristu bidu u l-kbir li qam mill-imwiet

1. Vers 18b: Hu li hu l-bidu, il-kbir li qam mill-imwiet, sabiex ikun hu l-ewwel f'kollox.
2. Vers 19-20: Hekk Alla għoġbu li tgħammar fih il-milja kollha, Bih Alla għogbu jerġa' jħabbeb kollox miegħu; bid-demm tiegħu, imxerred fuq is-salib, ġab is-sliem permezz tiegħu fis-sema u fl-art.

Meta wieħed jipprova janalizza b'mod tematiku dan l-innu Kristoloġiku ikun interessanti li wieħed jiflih ftit l-isfond ġudajku-bibliku tiegħu biex jifhmu aħjar. U dan minħabba l-isfond ta' preparazzjoni li kellu Pawlu nnifsu

Fil-Bibbja, per eżempju, insibu dejjem ċara l-idea tar-relazzjoni bejn il-kosmos/id-dinja u l-istorja tas-salvazzjoni. Huwa Alla li fl-aħħar mill-aħħar joħloq id-dinja u joħloqha tajba u huwa Hu li bil-qawwa ta' mħabbtu li ssalva joħloq mill-ġdid is-smewwiet u l-art u jħabbibhom miegħu. Mela fil-Bibbja l-ħolqien huwa frott l-imħabba ta' Alla Ħallieq u Feddej; il-ħolqien jidħol fis-sinfonija li l-bnedmin jgħannu biex jagħtu glorja 'l Alla. U dan jista' iseħħ ukoll frott il-ħidma ta' Alla Feddej.

Hu għalhekk li t-titli li jingħataw lil Kristu jidħlu bis-sħiħ f'dan il-kuntest bibliku: huwa fil-fatt "il-kbir fost il-ħlejjaq kollha" (aspett kosmoloġiku) u wkoll "il-kbir fost il-mejtin" (aspett storiku-salvifiku). Huwa dak li jsir il-prinċipju personali li jgħaqqad li

joħloq u jżomm il-ħolqien, li jifdi u jħabbeb id-dinja miegħu u ma' Alla. Interessanti ninnotaw ukoll ir-rabta li hemm bejn dan l-innu Kristoloġiku u diversi siltiet meħuda mil-letteratura ta' l-Għerf li nsibu fl-Antik Testment, fosthom Proverbji 8, 22-31, Bin Sirak 24, 3-12 u Ktieb ta' l-Għerf 7, 22-8,1.
Per eżempju, fil-Ktieb tal-Proverbji, l-awtur sagru jitkellem mill-Għerf li jiġi ppersonifikat, li huwa pre-eżistenti u li huwa l-bidu ta' l-opri ta' Alla u li jgħaqqad il-ħolqien. Dawn huma kollha karatteristiċi li jħejju lil min jemmen jifhem aħjar il-misteru ta' Kristu kif jiġi kantat fl-innu ta' l-Ittra lill-Kolossin.
Dan igħodd ukoll għal Ktieb ta' Bin Sirak fejn l-Għerf jiġi ppersonifikar, huwa l-Kelma li toħloq u li hija pre-eżistenti, Għerf li għandu s-setgħa fuq id-dinja u li jqiegħed it-tinda tiegħu fost il-bnedmin.

Fil-Ktieb ta' l-Għerf, l-awtur sagru iqiegħed fuq fomm Salamun it-tifħir ta' l-Għerf: Għerf li anke hawn huwa ppersonifikat, etern, prinċipju ta' Għaqda u b'setgħa fuq il-ħolqien. Kollha ideat li ċertament kienu fl-isfond tal-moħħ ta' Pawlu huwa u jikteb l-Innu Kristoloġiku li għandna quddiem għajnejna.

Kristoloġija

Meta wieħed jifli dan l-innu jsib tliet kunċetti fondamentali li joħorġu għad-dawl il-Kristoloġija tiegħu. Dawn huma: it-titli li jiġu mogħtija lil Kristu, ir-rwol tiegħu fil-pjan kożmiku-salvifiku ta' Alla u l-primat assolut ta' Kristu fil-ħolqien u fl-istorja universali tal-bniedem. Meħudin flimkien dawn il-kunċetti jagħtuna viżjoni unitarja tal-misteru ta' Kristu: Hu jsir il-prinċipju personali fil-laqgħa bejn ir-realtà kożmika u r-realtà umana, il-prinċipju li jgħaqqad b'mod ħaj l-opra sħiħa ta' Alla, prinċipju ta' mħabba u ta'ħajja, ta' ħbiberija u fidwa. Hu għalhekk li l-innu jrid jinqara fl-isfond bibliku-sapjenzjali tiegħu. Miktub bl-istil tal-kitba sapjenzjali tal-Bibbja l-innu jsir kapulavur ta' għanja lil Kristu, għerf ta' Alla, medjatur universali ta' rikonċiljazzjoni, ras li fiha kollox u kulħadd isib l-eżistenza u l-ħajja vera.

1. It-titli ta' Kristu

Huma t-titli li f'dan l-innu jeżaltaw il-figura ta' Kristu f'kuntest ta' tifħir u radd il-ħajr lil Alla u lil Iben għall-imħabba. Huma titli li jeżaltaw ir-rwol kożmiku salvifiku ta' Kristu, huma tifħir lil dak li fih hemm il-milja tad-divinità, lil dak li huwa l-Feddej u li b'demmu jħabbeb il-bnedmin ma' Alla.
Kristu, xbieha ta' Alla li

Kristu huwa il-Kbir fost il-ħlejjaq kollha:
fih il-ħolqien isib l-eżiżtenza tiegħu, il-konsistenza u l-armonija tiegħu

ma jidhirx: Kristu huwa x-xbieha ta' Alla li ma jidhirx. Huwa dak li jgħarrafna lil Alla li huwa l-ħallieq ta' l-univers. Igħarrafna lil Dak li għandu pjan ta' fidwa; jurina lil Alla li joħloq, li juri mħabbtu permezz tal-ħolqien u permezz tal-pjan tal-fidwa, jurina lil dak li huwa l-għajn tar-rikonċiljazzjoni, tal-maħfra tad-dnubiet u li daħħalna fis-saltna tad-dawl. Hu għalhekk ċar li dan it-titlu jrid jinftiehem fil-kuntest immedjat ta' l-innu kollu. Kristu, bħala xbieha ta' Alla li ma jidhirx, huwa dak li jirrivela l-imħabba tal-Missier. Huwa l-Iben il-għażiż li fih il-Missier isib l-għaxqa tiegħu. (Mk 1, 11; Mt 3, 17; Lq 3, 22).
Fl-isfond tal-letteratura ta' l-Għerf ta' l-Antik Testment, dan l-Iben għandu l-karattersitiċi kollha ta' l-għerf ħallieq: personifikazzjoni, pre-eżistenza, oriġini divina, dominju universali fuq kollox, prinċipju ta' għaqda u armonja tar-realtà maħluqa kollha, kemm dik materjali kif ukoll dik spiritwali. Imma mhux biss: l-Iben jassumi anke l-karatteristiċi proprji tal-ħidma salvifika ta' Alla l-Missier: hu r-ras tal-ġisem għax għandu l-primat fuq kollox, fih tgħammar il-milja tad-divinità, fih isseħħ ir-rikonċiljazzjoni u l-paċifikazzjoni universali bejn il-ħlejjaq u Alla, hu r-Ras tal-Knisja, il-bidu, il-kbir li qam mill-imwiet. Mela Kristu, bħala xbieha ta' Alla li ma jidhirx, jieħu sehem fis-setgħa ta' Alla li joħloq u jsalva u, fl-istess ħin, jirrivelalna lil Missier. Fl-Iben aħna nagħarfu l-imħabba tal-Missier għalina u għall-ħolqien kollu. Hu x-xbieha ta' Alla kemm fil-ħolqien kif ukoll fil-fidwa. Hu x-xbieha ta' l-imħabba ta' Alla u bħala medjatur jirrivelahulna u jlaqqamna fiH.

Il-Kbir fost il-ħlejjaq kollha

Kristu juri l-imħabba tal-Missier lejn il-ħolqien tant li "fiH kien maħluq kollox, fis-sema u fl-art, dak kollu li jidher u dak kollu li ma jidhirx, Troni u Ħakmiet, Prinċipati u Setgħat". Hu għalhekk li Kristu huwa il-Kbir fost il-ħlejjaq kollha: fih il-ħolqien isib l-eżistenza tiegħu, il-konsistenza u l-armonija tiegħu: "kollox bih u għalih kien maħluq, hu li hu qabel kollox u kollox fih qiegħed iżomm". Huwa l-Kbir fost il-ħlejjaq kollha għax mal-Missier huwa pre-eżistenti: kien mal-Missier sa minn dejjem; il-Missier ferra' mħabbtu fuq l-Iben u fih waqqaf l-istess pjan ta' mħabbtu. F'relazzjoni mal-bnedmin l-Iben huwa l-Kbir fost kulħadd: hu l-bidu tal-ħolqien, il-prinċipju ta' l-għaqda u l-armonija tiegħu, l-iskop aħħari tal-ħolqien li fih isib is-sliem u l-għaqda ma' Alla.

Hu l-kbir li qam mill-imwiet

Il-medjazzjoni universali ta' Kristu tidher mhux biss fil-ħolqien imma anke fil-Knisja: "Hu r-Ras tal-Ġisem, li hu l-Knisja". Kristu huwa l-kbir li qam mill-imwiet għaliex huwa hu l-bidu tal-ħajja ġdid li tingħata permezz tal-qawmien minn bejn l-imwiet, huwa l-espressjoni tal-ħniena ta' Alla li fl-Iben joffrielna il-ħelsien mill-ħakma tad-dlam u

jerġa' jħabbibna miegħu u jseħibna fil-wirt tal-qaddisin u fis-saltna tad-dawl. Huwa l-kbir għaliex huwa l-bidu ta' l-opra salvifika tal-Missier, għaliex huwa r-Ras tal-Knisja, il-poplu ta' dawk li fiH ħadu sehem fil-qawmien għall-ħajja għax irrikonċiljati u mqaddsin mill-imħabba tiegħU u tal-Missier.

Ras ta' l-univers u tal-Knisja

l-Innu jsejjaħ lil Kristu Ras ta' l-univers u tal-Knisja: huwa ċar li l-prijorità ta' l-Iben mhijiex biss temporali f'relazzjoni mal-ħolqien u l-univers mifdi, imma hija fuq kollox prijorità' ta' eċċellenza u superjorità li tagħmel minnu l-għajn, il-pedament u r-Ras ta' dak kollu li huwa maħluq u mifdi. B'hekk hu jista' jseħibna fis-saltna tiegħu fejn ingawdu l-ħelsien mis-setgħa tad-dlamijiet, il-ġmiel tal-ħbiberija mal-Missier u l-maħfra tad-dnubiet, it-tisħib tagħna fil-wirt tal-qaddisin u fis-saltna tad-dawl u fis-sliem universali li fiha aħna lkoll aħwa u wlied tal-Missier.

2. Ir-rwol kożmiku-salvifiku ta' Kristu

Ir-rwol kożmiku-salvifiku ta' Kristu jidher l-ewwel fil-ħolqien: "fih kien maħluq kollox...kollox bih u għalih kien maħluq...kollox fih qiegħed iżomm". Mill-innu jidher ċar li kollox ġie maħluq fi Kristu Ġesu'.

"Kollox bih u għalih kien maħluq"

Mela f'dan l-att ta' mħabba tal-Missier li joħloq, il-ħolqien u l-ħlejjaq isibu l-għajn tagħhom fi Kristu. Alla joħloq f'għaqda intima ma' Kristu. Fi Kristu Alla juri r-rieda tiegħu li joħloq; fih Alla jagħti l-ħajja lill-ħolqien u permezz tiegħu iwettaq dan il-pjan ta' mħabba. Kollox fih, bih u għalih kien maħluq! Mela kollox fih qiegħed iżomm!

"Kollox bih u għalih kien maħluq": Huwa Alla li joħloq, imma dan jagħmlu permezz ta' l-Iben. Kristu għalhekk huwa l-medjatur fl-att tal-ħolqien imma anke medjatur għal dawk li jikkontemplaw il-ġmiel ta' Alla permezz tal-ħolqien. Kristu jwettaq il-pjan tal-Missier fil-ħolqien u jwassal dan il-ħolqien għall-milja tiegħu.

"Kollox bih u għalih kien maħluq": Għal Pawlu l-ħolqien kollu jsib l-iskop aħħari tiegħu fi Kristu Ġesu'. Kollox huwa orjentat lejn Kristu, kif fil-fatt Kristu huwa orjentat lejn il-Missier; kollox isib il-għaqda tiegħu fi Kristu u, permezz tiegħu, fil-Missier (ara: 1 Kor 15, 25-28).

Ir-rwol kożmiku-salvifiku jidher issa fid-don tal-ħbiberija ma' Alla.

Fil-vers 19 Pawlu jikteb: "Hekk Alla għoġbu li tgħammar fih il-milja kollha". Kristu mela huwa dak li fih hemm il-manifestazzjoni tal-milja kollha ta' Alla, tad-divinità tiegħu (Kol 2, 9). Ir-riferiment hawnhekk huwa għall-inkarnazzjoni ta' l-Iben. L-Inkarnazzjoni hija fil-fatt manifestazzjoni konkreta tal-pjan ta' fidwa ta' Alla għad-dinja; dak Kristu li hu l-bidu, il-kbir li qam mill-imwiet, bl-inkarnazzjoni tiegħu jagħti bidu issa wkoll għall-ħolqien ġdid, li fih insiru xbieha ta' l-Iben, ulied adottivi tal-Missier, sħab fil-wirt tal-qaddisin u fis-saltna tad-dawl. L-Inkarnazzjoni hija l-bidu tal-pjan ta' mħabba tal-Missier u Kristu hu l-bidu tal-ħajja ġdida tagħna bħala wlied magħquda mal-Missier.

Dan jibda bl-Inkarnazzjoni imma jseħħ fl-opra tar-rikonċiljazzjoni, fl-opra tal-fidwa tal-Missier li sseħħ fi Kristu Ġesu'. Hija l-ħbiberija ma' Alla li mbagħad tagħtina d-dħul fis-saltna ta' l-Iben il-Maħbub, li bih għandna l-fidwa, il-maħfra tad-dnubiet. Huwa permezz ta' Kristu li jseħħ dan, permezz tas-sagrifiċċju tiegħu fuq is-salib: "bih Alla għoġbu jerġa' jħabbeb kollox miegħu; bid-demm tiegħu, imxerred fuq is-salib, ġieb is-sliem permezz tiegħu fis-sema u fl-art.

U Alla jħabbeb lill-bnedmin permezz ta' Krisu u għalih. Għax fil-kuntest kollu ta' l-innu Kristu huwa l-bidu u l-iskop li lejha hija orjentata l-opra kollha ta' Alla, kemm fil-ħolqien, kif ukoll fil-fidwa. Fih il-ħlejjaq kollha isibu s-sliem!

F'dan kollu jidher il-primat assolut, il-primat ta' eċċellenza u l-primat universali ta' Kristu f'din l-opra kompluta li hija l-espressjoni ta' l-imħabba eterna ta' Alla l-Missier lejn il-ħolqien u lejn il-bnedmin kollha.

Teoloġija

L-Innu Kristoloġiku isib id-dimensjoni sħiħa tiegħu meta niftakru wkoll fl-aspetti teoloġiċi tiegħu. Huwa Alla nnifsu li joħloq (Kolossin 1, 16) fi Kristu kollox, dak kollu li hu fis-sema u fl-art, dak kollu li jidher u dak li ma jidhirx. Il-ħajja tiġi minn Alla l-Missier frott imħabbtu li tidher u sseħħ permezz ta' l-Iben. Il-Missier u l-Iben huma magħqudin intimament flimkien fl-opra kollha tal-ħolqien.

Fl-opra storika salvifika huwa l-Missier li jħabbeb id-dinja miegħu permezz ta' Kristu. Permezz tiegħu jeħlisna, jifdina, jaħfrilna dnubietna u jagħmel li nidħlu nieħdu sehem fis-saltna ta' Ibnu l-maħbub.